

**TSKN: Trudny czas za nami,
wyzwania przed nami**

STR. II-III

Takie projekty VdG zrealizuje
w 2023 roku

STR. III

W Opolu pokazano najlepsze
niemieckie filmy

STR. IV

STYCZEŃ 2023

REDAKCJA:
KRZYSZTOF OGIOŁDA

HEIMAT

MAŁA OJCZYZNA

PARTNERZY
DODATKU

Związek Niemieckich Stowarzyszeń
Społeczno-Kulturalnych w Polsce
ul. Stowackiego 10, 45-364 Opole

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne
Niemców na Śląsku Opolskim
ul. Konopnickiej 6, 45-004 Opole

Dom Współpracy
Polsko-Niemieckiej
ul. 1 Maja 13/2, 45-068 Opole

O tej tragedii trzeba pamiętać

**Niedziela, 22 stycznia była w wielu kołach DFK
dniem pamięci o ofiarach Tragedii Górnośląskiej
i modlitwy za nich. Członkowie mniejszości spotykali się
w kościołach i na cmentarzach.**

Druga połowa stycznia do czas szczególnej pamięci o tych cywilach, którzy doznali cierpień, a często i śmierci z rąk żołnierzy Armii Czerwonej w czasie przejścia frontu w roku 1945. W Chrzastowicach upamiętnienie rozpoczęło się od mszy św. w języku niemieckim w kościele parafialnym. Przewodniczył jej ks. Piotr Kondziela, emerytowany proboszcz parafii Opole-Sławice.

Następnie członkowie mniejszości pod przewodnictwem jej lidera Rafała Bartka przenieśli się na miejscowy cmentarz. Tu modlono się - po niemiecku i po polsku - za cywilne ofiary tamtego czasu, za

mieszkańców, którzy zginęli z dala od domu, za niemieckich żołnierzy, którzy polegli w czasie walk o Chrzastowice i spoczywają w zbiorowych mogiłach, a także za sprawców Tragedii Górnośląskiej. Nie zapomniano też o pamięci o tych, którzy obecnie doświadczają wojny na Ukrainie, prosząc Boga o nastanie pokoju. Na koniec uczestnicy odśpiewali żałobną pieśń „Ich hatte einen Kameraden” (Miałem przyjaciela).

- Wiemy dobrze, jaki przebieg miały wydarzenia 1945 roku w Chrzastowicach - mówi Krzysztof Warzecha, przewodniczący zarządu powiatowego TSKN i Rady Gminy Chrzastowice. - Opisał je pan Józef Duda, zało-

źciel i wieloletni przewodniczący naszego DFK. Miał wtedy 16 lat, był więc naocznym świadkiem. W Chrzastowicach, gdzie były magazyny żywnościowe, miały miejsce ciężkie walki. Śladem po nich są dwie żołnierskie mogiły, w których spoczywa 25 osób, które nie są z naszej miejscowości, ale tu zginęły. W 2007 roku odwiedzili to miejsce wnuk i syn jednego z tych żołnierzy. W 2010 roku - z inicjatywy panów Dudy i Ciolka - na grobach stanęły tablice z nazwiskami.

- Cierpienia ludności cywilnej były w Chrzastowicach - mówi Warzecha - podobne jak na całym Śląsku - dodaje pan Warzecha. - Z rąk sowieckich żołnierzy ginęli nasi mieszkańcy, kobiety doświadczały aktów prze-

**Członkowie
DFK Chrzastowice
pamiętali na cmentarzu
o pogrzebanych
tam ofiarach Tragedii
Górnośląskiej
i żołnierzach.**

mocy. Ponieważ Rosjanie stracili tu kilka czołgów, wsi groziło spalenie, a mieszkańcom wysiedlenie do obozu. Zapobiegł temu ówczesny proboszcz, ks. Johannes Lebok. Uprosił sowieckiego dowódcę, niemieckiego komunistę, by nie stosował zbiorowej odpowiedzialności.

W Gogolinie ks. prof. Joachim Piecuch odprowadził

mszę św. za ofiary. Członkowie mniejszości niemieckiej modlili się za ofiary zbrodni żołnierzy sowieckich oraz za poległych na I i II wojnie światowej mieszkańców tej miejscowości. Jak co roku DFK Gogolin zadbało o muzyczną oprawę uroczystości. Zabrzmiały dźwięki skrzypiec, trąbki, werbla i organów.

Po mszy św. uczestnicy udali się pod tablicę naprze-

ciw kościoła nieopodal miejsca tragedii z 29 stycznia 1945. Wspólnie z ks. Aleksandrem Sydorem oraz ks. Joachimem Piecuchem odmówili tam wspólnie modlitwy. Wieniec w imieniu Koła DFK w miejscu upamiętnienia złożył przewodniczący Krystian Polański. I tu zabrzmiały pieśni „Näher mein Gott zu dir” (Być bliżej ciebie chcę) oraz „Ich hatte einen Kameraden”.

Die deutsche Minderheit gedenkt den Opfern der Oberschlesischen Tragödie

**Am Sonntag, den
22. Januar wurde in
vielen DFK Ortsgruppen
den Opfern der Ober-
schlesischen Tragödie
gedacht. Mitglieder der
deutschen Minderheit
beteten in Kirchen und
auf Friedhöfen.**

Die zweite Januarhälfte ist eine Zeit des besonderen Gedenkens an Zivilisten, die von der Roten Armee viel Leid erfahren und während der Front 1945 sogar ihr Leben lassen mussten. In Chronstau begann das Gedenken mit einem Gottesdienst in der Pfarrkirche.

Die Messe wurde von Piotr Kondziela, dem pensionierten Pfarrer aus Oppeln Sławitz geleitet.

Danach begaben sich die Mitglieder der deutschen Minderheit mit Vorsitzenden Rafał Bartek zum örtlichen Friedhof. Hier wurde in deutscher und polnischer Sprache für zivile Opfer, Einwohner, die fern der Heimat umgekommen sind und deutsche Soldaten, die im Kampf um Chronstau fielen und in Massengräbern ihre letzte Ruhe fanden sowie Täter gebetet. Man hat auch jene nicht vergessen, die aktuell vom Krieg in der Ukraine betroffen sind

und erbetete bei Gott baldigen Frieden. Am Ende sangen die Versammelten das Trauerlied „Ich hatte einen Kameraden”.

„Wir wissen, was sich 1945 in Chronstau zugetragen hat”, sagt Kreisvorsitzende der SKGD in Oppeln und Gemeinderatsvorsitzende in Chronstau Krzysztof Warzecha. „Die Ereignisse wurden von Józef Duda, dem Begründer und langjährigen Vorsitzenden des DFK beschrieben. Er war damals 16 Jahre alt und direkter Zeitzeuge. In Chronstau, wo es Lebensmittelmagazine gab, fanden schwere Kämpfe statt. Davon zeugen zwei Solda-

tengräber, in denen 25 Personen, die nicht aus unserem Dorf stammen, aber hier gestorben sind, begraben wurden. Im Jahr 2007 besuchten der Enkel und Sohn eines dieser Soldaten den Ort. Im Jahr 2010 wurden aus Initiative von Herrn Duda und Ciolka auf den Gräbern Namensschilder aufgestellt.

„Das Leid der zivilen Bevölkerung waren in Chronstau ähnlich, wie in ganz Schlesien”, fügt Herr Warzecha hinzu. „Aus sowjetischer Hand starben unsere Einwohner, Frauen wurden Opfer von Gewalt. Da die Russen hier einige Panzer verloren

haben, sollte das Dorf niedergebrannt und die Einwohner ins Lager ausgesiedelt werden. Der damalige Pfarrer Johannes Lebok schaffte es den sowjetischen Befehlshaber von dem Gedanken abzubringen kollektive Verantwortung anzuwenden.”

In Gogolin hat Pfarrer Professor Joachim Piecuch eine Messe für die Opfer gefeiert. Mitglieder der deutschen Minderheit beteten für die Opfer der Verbrechen der sowjetischen Soldaten und Gefallenen der Ersten und Zweiten Weltkriege aus dem Ort. Wie jedes Jahr sorgte der DFK Gogolin für die musika-

lische Umrahmung der Feierlichkeiten. Es erklangen Geigen, Trompeten, Trommeln und Orgel.

Nach der Messe begaben sich die Teilnehmer zu Gedenktafeln gegenüber der Kirche unweit dem Ort der Tragödie vom 29. Januar 1945. Gemeinsam mit Pfarrer Aleksander Sydor und Pfarrer Joachim Piecuch wurden gemeinsam Gebete gelesen. Im Namen der DFK Ortsgruppe legte Vorstandsvorsitzende Krystian Polanski Blumen nieder. Es erklangen die Lieder „Näher mein Gott zu dir” und „Ich hatte einen Kameraden”.

Zamykamy rok pełen ważnych wydarzeń

Rafał Bartek: Władze VdG są niestrudzone w staraniach, aby rząd RP zaprzestał dyskryminowania mniejszości.

- Jesteśmy niestrudzeni w swoich staraniach, aby rząd RP zaprzestał dyskryminowania mniejszości niemieckiej – deklaruje w noworocznym liście do członków mniejszości Rafał Bartek, przewodniczący zarządu VdG i lider TSKN.

S poglądamy wstecz na wiele udanych wydarzeń, rocznic i projektów w 2022 r., które w wielu dziedzinach przyczyniły się do kultywowania i rozwoju naszej niemieckiej kultury, języka i tożsamości – pisze Rafał Bartek. – Dzięki Waszej szerokiej aktywności zrealizowano setki projektów w wielu domach spotkań, wydano dziesiątki publikacji. Zamykamy rok pełen ważnych wydarzeń. Wśród nich był VII Festiwal Kultury, dzięki któremu po raz kolejny mogliśmy zaprezentować szeroką ofertę kulturalną, a zarazem bogactwo mniejszości niemieckiej we wrocławskiej Hali Stulecia.

Za kolejne ważne wydarzenia minionego roku lider mniejszości uznał otwarcie Centrum Dokumentacyjno-Wystawienniczego Niemców w Polsce. – Jest to miejsce spotkań, które każdy powinien odwiedzić przynajmniej raz w 2023 r. – zachęca.

Zaznacza, że rok 2022 był również naznaczony negatywnymi wydarzeniami. – Okrutna wojna napastnicza Rosji, pandemia, ale także ograniczenie nauczania języka niemieckiego dla dzieci mniejszości niemieckiej stawiają naszą przyszłość pod znakiem zapytania – podkreśla.

Przypomina, że 1 września 2022 r. weszło w życie rozporządzenie polskiego ministra edukacji i nauki, w wyniku którego liczba godzin nauczania języka niemieckiego jako języka mniejszości została zmniejszona z trzech do zaledwie jednej godziny tygodniowo.

– Mimo wielkiego niepokoju władze VdG są niestrudzone w swoich staraniach, aby rząd RP zaprzestał dyskryminowania mniejszości niemieckiej. Ta haniebna dyskryminacja jest częścią polityki, w którą nie powinny być angażowane dzieci i której nigdy nie wolno akceptować. Język niemiecki to nie tylko zachowanie dziedzictwa, lecz przede wszystkim związana z nim przyszłość. Dlatego nadal będziemy walczyć o równe traktowanie dzieci mniejszości niemieckiej – deklaruje Rafał Bartek.

Przy okazji zwraca uwagę na działania na rzecz dalszego rozwoju niemieckiego systemu edukacji, jak również na różne formy upowszechniania i używania języka, takie jak projekt Lernraum.pl, kursy sobotnie, niemieckie szkółki piłkarskie Miro, obozy językowe, jak również wiele innych działań.

U progu Nowego Roku Rafał Bartek prosił wszystkich członków mniejszości o poczucie szczególnej odpowiedzialności za niemieckie dziedzictwo kulturowe i językowe.

– Jesteśmy dumni z kilkuset domów spotkań rozsianych od Śląska po Mazury, bowiem spotkania ludzi związanych z niemiecką kulturą, językiem i historią to najważniejsza forma życia wspólnotowego dla dziesiątek tysięcy naszych członków, a także sympatyków. To tam realizowane są projekty lokalne i ogólnopolskie, tam obchodzimy rocznice, tam poznajemy własną historię (...), tam też wprowadzamy dzieci w niemieckojęzyczny krąg kulturowy – zapowiada.

Za wielki sukces mniejszości przewodniczący VdG uznał udostępnienie przez Bundestag dodatkowych funduszy dla mniejszości niemieckiej w Polsce.

Trudny czas za nami, wyzwania przed nami

W Opolu odbyło się spotkanie noworoczne członków MN. Dla tego środowiska rok 2023 przyniesie podwójne wybory – parlamentarne i do struktur Towarzystwa.

Tradycja noworocznych spotkań trwa w mniejszości od początku – podkreśla przewodniczący TSKN i VdG Rafał Bartek. – Od lat zapraszamy na nie zarówno samorządowców, jak i działaczy MN. Tegoroczne spotkanie w Opolu miało nie tylko charakter świąteczny, ale i refleksyjny. Przemawiali pani wicemarszałek Zuzanna-Donath Kasiura, liderka BJDM Weronika Koston, Bernard Gaida, Ryszard Galla i ich głosy nawiązywały do niepotykanego od 32 lat zderzenia z dyskryminacją. W poprzednich latach narzekaliśmy na zastój, na to, że w możliwości korzystania z praw mniejszości nie idziemy do przodu, to teraz dotyka nas potężny regres.

– Przypominałem, że w zakończonym trudnym roku dotknęła nas nie tylko

dyskryminacja dzieci – mówi Ryszard Galla. Także komfort pracy posła mniejszości w polskim parlamencie nie był wysoki. Poprosiłem też o aktywność w roku wyborczym. Wybory samorządowe zostały przesunięte na rok 2024, ale czeka nas ciąg kampanijny. Poprosiłem, by członkowie mniejszości swoją aktywnością pokazali pogląd na rzeczywistość. Przypominam, że nawet jeśli mniejszość ma w parlamencie, ma jednego posła, to on może czuć nad tym, co się dzieje. Gdyby tego posła nie było, to kto by powiedział w Sejmie o tym, że panowie Kowalski czy Czarnek mówią nieprawdę. Chcę być także nadal strażnikiem pilnującym, co się dzieje przy uchwalaniu prawa.

Bernard Gaida zaapelował do członków mniejszości, by jeszcze bardziej niż

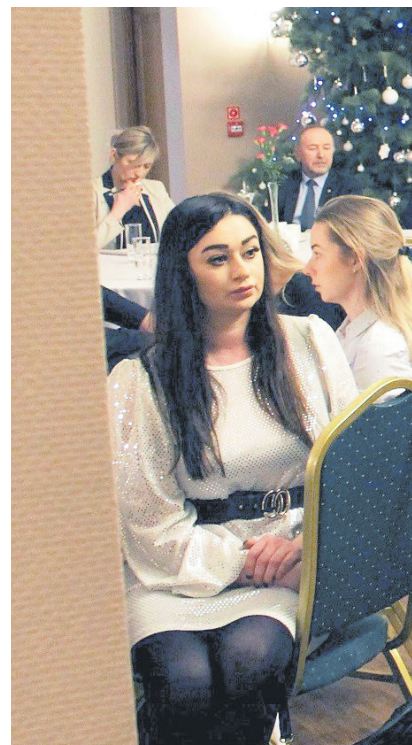
dotąd troszczyli się o to, co sami mogą zrobić, jakie działania mogą podjąć w rodzinie i środowisku dla podtrzymywania niemieckiej tożsamości. By nie zakładali, że wszystko zależy od państwa. I nigdy nie zależało. Język niemiecki – w czasach PRL-u w szkole i w przestrzeni publicznej nieobecny – przetrwał tam, gdzie był kultywowany przez domowników.

Ważnym tematem spotkania był – w mniejszości niemieckiej podwójny – rok wyborczy. W 2023 odbędą się nie tylko wybory parlamentarne, ale także wybory do struktur TSKN (zebranie sprawozdawczo-wyborcze na szczeblu regionu planowane jest w Zakrzowie na sobotę, 3 czerwca).

– Zaapelowałem do wójtów i burmistrzów – przypomina Rafał Bartek – by pa-

mięta o tym, by powiedzieli życzliwe słowo działaczom mniejszości, zauważyli, ten i ów robi dobrą robotę. To pomoże liderom TSKN na różnych szczeblach, którzy się o podtrzymanie tradycji i tożsamości niemieckiej troszczą, realizując kolejne projekty w podjęciu decyzji o ponownym kandydowaniu na następną kadencję.

– Jako samorządowców mniejszości bardzo nas dotknęła obniżenie liczby godzin niemieckiego – mówi uczestnik spotkania, burmistrz Leśnicy Łukasz Jastrzembski. – Z tą dyskryminacją wiąże się obniżenie finansowania. Musieliśmy się poważnie zastanawiać, czy możemy się na ten stan rzeczy zgodzić, ale też, czy

„Antidotum” zaprasza do lektury

**Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej zamknął 2022 rok czwartym numerem „Antidotum”.
Bezpłatne egzemplarze nadal są do dyspozycji
chętnych czytelników.**

Na okładce numeru znajdziemy zdjęcie upamiętniające wybory nowego zarządu BJDM, a pod nim tytuł – przypomnienie Bunt. Jung. Deutsch. Modern. (Kolorowy. Młody. Niemiecki. Nowoczesny). W słowie wstępnym – na kolejnej stronie kwartalnika – Andrea Polański, redaktor naczelna przypomina, że mniejszościową młodzież w zakończonym roku pasjonowały, obok wyborów, w jej organizacji, także napaść Rosji na Ukrainę, obcięcie finansowania lekcji niemieckiego jako języka mniejszości niemieckiej, protesty w Iranie oraz działania ekoaktywistów i związane z nimi kontrowersje. Tych tematów i tych problemów nie zabrakło na łamach „Antidotum”.

Bez wątpienia najważniejszy i otwierający to wydanie pisma tekst dotyczy 30-lecia Związku Młodzieży Mniejszości Niemieckiej. Kto był, przypomni sobie galę jubileuszową we wrocławskim hotelu, kto nie był, dowie się o jej przebiegu. Wśród gości nie zabrakło byłych liderów BJDM oraz ambasadora Niemiec w Polsce, Thomasa Baggera (podkreślił wpływ zaangażowania młodzieży na polsko-niemiecką współpracę), byli też poseł na Sejm Ryszard Galla (dostrzegł szczególne zaangażowanie mniejszościowej młodzieży), Rafał Bartek (podziękował Związkowi Młodzieży Mniejszości Niemieckiej za przeprowadzenie kampanii „W Polsce u siebie”

oraz „#sprachlos”. Natalie Pawlik, federalna pełnomocnik ds. przesiedleńców i mniejszości narodowych także dziękowała mniejszościowej młodzieży: za przełamywanie uprzedzeń oraz za poprawę umiejętności językowych młodych ludzi. Nie zabrakło wyróżnień dla osób i instytucji szczególnie zaangażowanych w działal-

ność na rzecz BJDM, a także muzyki śpiewanej po polsku, po niemiecku i po angielsku.

A ponadto w najnowszym numerze „Antidotum” poczytacie m.in. czy ekoaktywizm jest ekoterroryzmem, o tym, czego jeszcze nie wiemy o naszej planecie, o świecie Start-upów, o protestach w Iranie, o ciekawych młodzieżowych projektach, o przysmakach z dzieciństwa na przykładzie cyrkonowych ciastek oraz zobaczycie zdjęcia, które utrwaliły „Mój mały (nie)zapomniany „Heimat”.

– Serdecznie zapraszamy do lektury – mówi liderka BJDM Weronika Koston. – Bezpłatne egzemplarze czekają w siedzibie ZMMN przy ul. Konopnickiej 5 w Opolu. Prześlemy je także osobom, które do nas napiszą (redaktion.antidotum@gmail.com).

Noworoczne spotkanie działaczy i samorządowców służyło też refleksji o sytuacji mniejszości.

Fot. TSKN

będziemy mieli z czego dołożyć, by tę dyskryminację zniwelować. To było największe wyzwanie. A co do wspierania działaczy, to pomaga mi, że jestem blisko mieszkańców gminy, tych z mniejszości oczywiście też. Z szefami kół MN spotykam się na bieżąco. Uważam to za oczywiste, że jak o coś poprosimy i to się uda zrobić, to najprostszą, ale też bardzo ważną formą budowania relacji jest słowo dziękuję.

Noworoczne spotkanie było także okazją do podsumowania statystycznego za rok 2022:

- 413 projektów na łączną kwotę 595 880,54 zł zrealizowano w ramach programu Ożywianie Domów Spotkań.

• 88 projektów kulturalno-językowych na łączną kwotę 255.080 zł zostało wspartych przez Konsulat Republiki Federalnej Niemiec w Opolu.

• W województwie opolskim odbyło się wiosną 38 kursów sobotnich oraz jesienią 40 kursów – łącznie 78.

• 11 Niemieckich Szkółek Piłkarskich Miro obejmowało 28 grup treningowych, a w nich 435 dzieci doskonalących umiejętności piłkarskie i język niemiecki.

• Odbyły się konkursy językowe, wiedzy oraz piosenki.

• 37 projektów otrzymało wsparcie 19 samorządów kwotą 490.100 zł.

• Zrealizowano 14 projektów ze środków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych RP na łączną kwotę 614.200 zł.

- Kolejne projekty realizowane były dzięki wsparciu Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Budownictwa i Ojczyzny, w tym modernizacja biura TSKN. 14 projektów za pośrednictwem VDG na kwotę 1.093.276,60 zł oraz 6 projektów za pośrednictwem Fundacji Rozwoju Śląska w kwocie 1.542.084,95 zł.

- Projekt Opolski Senior obejmuje 654 uczestników w 20 klubach seniora. Dzięki oszczędnościom poczynionym m.in. w okresie pandemii funkcjonowanie klubów

udało się wydłużyć do końca marca 2023 r. – seniorzy jeździli na wycieczki, wykonywali różne prace manualne, brali udział w warsztatach kulinarnych i psychologicznych, zajęciach sportowych itp. Jednym z partnerów tego projektu jest Towarzystwo Dobroczynne Niemców na Śląsku.

- W 36 gminach – po cięciach ministerstwa – dodano godzin języka niemieckiego jako języka mniejszości.

- Przed nami rok pełen nowych wyzwań – mówił w końcowej części przemówienia Rafał Bartek. – Nikt z nas nie wie, jak się potoczą losy wojny na Ukrainie, ale każdy z nas żyje nadzieją, że ta wojna jak najszybciej się skończy. Nie wiemy

jak długo będzie trwała dyskryminacja dzieci mniejszości niemieckiej w Polsce ale wiemy, że każdy dzień ograniczania dostępu do języka jest dniem straconym. Dzieci tracą dostęp do pielęgnowania swej tożsamości, tracą dostęp do języka i kultury, a w ślad za tym region traci krok po kroku swoje bogactwo, które było jednym z jego kluczowych wyróżników w ostatnich dekadach. Nie wiem, jakie rozstrzygnięcie przyniosą nam wybory parlamentarne w Polsce, ale wszyscy liczymy na zwycięstwo tych, dla których słowa demokracja i praworządność naprawdę mają znaczenie.

Projekty VdG planowane na rok 2023

Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce przypomina o najważniejszych projektowanych na ten roku wydarzeniach.

PROJEKT „DEUTSCH AG”

Jest skierowany w szczególności do uczniów 7. i 8. klasy szkoły podstawowej, którzy do 6. klasy uczyli się języka niemieckiego, jako języka mniejszości. Oferuje dwie dodatkowe lekcje tygodniowo, na terenie szkoły po zakończeniu regularnych zajęć i poza programem nauczania. To daje możliwość rozwoju w zakresie języka oraz zyskania nowych wiadomości o regionie, kulturze i historii obszaru niemieckojęzycznego. Kontakt: Sybilla Dzumla lub koordynator regionalny.

PROJEKT „OŻYWIENIE DOMÓW SPOTKAŃ”

Od 2010 roku jest integralną częścią działalności mniejszości niemieckiej realizowanej przez VdG w Polsce. Głównym celem projektu jest ożywienie grup mniejszości niemieckiej poprzez możliwość jak najbardziej niezależne przygotowanie i realizację małych projektów, które przyczyniają się do zachowania i pielęgnowania niemieckiej tożsamości. Kontakt: Sybilla Dzumla lub koordynator regionalny. (Termin składania wniosków: marzec 2023 r.).

PROJEKT „KURSY SOBOTNIE”

Sobotnie kursy to oferta dla dzieci w wieku 6–11 lat. Kursy służą przekazywaniu najmłodszemu pokoleniu języka niemieckiego, kultury, historii i tradycji mniejszości. Kontakt

pod adresem: samstagskurs@vdg.pl (termin składania zgłoszeń: luty 2023 r.)

PROJEKT „JUGENDBOX”

Celem projektu „Jugendbox” jest stworzenie młodzieżowych grup teatralnych mniejszości w wieku od 12 do 17 lat, które podczas regularnych spotkań warsztatowych przygotowują przedstawienie w języku niemieckim. Kontakt: sgerstenberg@poczta.onet.pl (termin zgłoszeń: luty/marzec 2023 r.).

54. ZJAZD DELEGATÓW VDG

Coroczny Zjazd Delegatów odbędzie się tradycyjnie na Górze Św. Anny. Jednocześnie planowana jest konferencja, która odbędzie się dla przedstawicieli organizacji członkowskich bezpośrednio po zebraniu. Termin: 19–21 maja.

Fot. VdG

W ramach projektu „Jugendbox” powstaną spektakle w języku niemieckim.

UPAMIĘTNIE NIE OFIAR WYDARZEŃ Z 1921 R.

Od momentu 100. rocznicy wydarzeń roku 1921 na Górnym Śląsku, Związek Niemieckich Stowarzyszeń w kolejną rocznicę pragnie upamiętnić to wydarzenie uroczystą mszą na Górze Św. Anny. Bezpośrednio po ceremonii zostaną położone zostaną wieńce pod pomnikiem. Termin: 5.07.2023.

PIELGRZYMKA MNIEJSZOŚCI NIEMIECKIEJ

Pielgrzymka Mniejszości Narodowych i Etnicznych na Górę św. Anny, 4.06.2023; pielgrzymka do Barda Śl.,

9.07.2023 r.; pielgrzymka do Wambierzyca, 13.08.2023 r.; pielgrzymka do Sanktuarium Maria Hilf do Złatych Hor, 16.09.2023; pielgrzymka do Trzebnicy, 11.11.2023.

DZIEŃ ŻAŁOBY NARODOWEJ

Te dnia wspominani są polegli żołnierze i cywile, którzy padli ofiarą wojny, przemocy i prześladowań narodowosocjalistycznych. Dla upamiętnienia ofiar wszystkich wojen i konfliktów w katedrze opolskiej odbywa się nabożeństwo ekumeniczne. W tym roku jest planowane na 12.11.

Rekrutacja do projektu Jugendpunkt

Rozpoczęła się rekrutacja do 3.0 edycji projektu „Jugendpunkt. – Niemieckie Kluby Młodzieżowe”! Jest on kontynuacją zadania rozpoczętego w latach 2021 i 2022.

Jugendpunkty, inaczej Kluby Młodzieżowe są przestrzenią dla młodzieży mniejszości niemieckiej i jej otoczenia, gdzie może ona swobodnie spędzać wolny czas. To miejsca gdzie młodzi ludzie mogą się spotykać, wymieniać pomysłami, wspólnie pracować nad różnymi interesującymi ją tematami, realizować własne projekty i w ten sposób mieć wpływ na rozwój programu w swoim klubie młodzieżowym.

W ramach projektu organizatorzy – Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej i Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej poszukują młodzieżowego/-wej animatora/-ki kultury, którego/której zadaniem będzie bezpośredni kontakt z członkami klubu, a także przygotowywanie i koordynacja spotkań.

Oferta jest kierowana do osób w wieku 18-26 lat, które chętnie angażują się społecznie, szukają nowych wyzwań i doświadczeń, lubią pracę z młodzieżą oraz chcą aktywnie spędzać wolny czas.

Chętni mogą liczyć na umowę zlecenie, elastyczne godziny pracy, szkolenie wprowadzające, indywidualne sesje coachingowe z mentorką oraz możliwość rozwoju i poszerzenia swoich kompetencji.

Zgłoszenia można dokonywać przez formularz: <https://forms.gle/6CwmhmQzLGfwVhMD8> (link jest dostępny na stronie internetowej Domu Współpracy Polsko-Niemieckiej www.haus.pl)

Koordynacja projektu: Andżelika Wolny; e-mail: andzelika.wolny@haus.pl, tel. 77 4079522.

Projekt finansowany jest ze środków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Budownictwa i Ojczyzny Niemiec oraz przez polskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Termin zgłaszania został przedłużony do końca stycznia 2023.

Mniejszość niemiecka w regionie

W Instytucie Śląskim w Opolu ukazała się książka „Mniejszość niemiecka w życiu społeczno-politycznym województwa opolskiego po 1989 roku” autorstwa dra Marka Mazurkiewicza, pracownika Instytutu Nauk o Polityce i Administracji UO i PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu.

Jej zawartość – blisko 300 stron – została podzielona na cztery rozdziały: Śląsk jako polsko-niemieckie pogranicze. Wymiar społeczny, tożsamościowy i polityczny; Mniejszość niemiecka na Śląsku: Tożsamość, pamięć, wielokulturowość; Mniejszość niemiecka jak aktor polityczny w demokratycznej Polsce oraz Polityka państwa polskiego wobec mniejszości narodowej.

– Aktywność MN już od początku jej organizacyjnego istnienia objęła nie tylko sferę społeczno-kulturalną, ale i polityczną – czytamy we wstępie – w rezultacie udało się środowisku mniejszości niemieckiej zająć istotne miejsce społeczno-politycznym krajobrazie, ale też go aktywnie współkształtować.

Tydzień Filmu Niemieckiego

Od 20 do 26 stycznia w Opolu pokazano najciekawsze produkcje, które pojawiły się w kinach Republiki Federalnej na przestrzeni ostatniego roku.

Nie zabrakło tytułów pokazywanych na międzynarodowych festiwalach i laureatów Niemieckich Nagród Filmowych. Do tych ostatnich należy biografia Thomasa Brascha, niemieckiego pisarza i dysydenta protestującego przeciw zakłamanemu życiu w NRD, która zdobyła aż dziewięć statuetek przyznawanych przez Niemiecką Akademię Filmową.

Filmem, który otworzył cały cykl, jest „Kontra” komedia Sonke Wortmanna. W tym obrazie reżyser „odwołuje się do sztuki retoryki i przekonuje, że warto się tej, utraconej w dobie mediów społecznościowych, umiejętności nauczyć”. W kolejne dni pokazano: „Monte Verita”, reż. Stefan Jäger; „Aksjomat”, reż. Jons Jonsson; „Olaf Jagger”,

Pokazy niemieckich filmów cieszyły się zainteresowaniem Opolan.

reż. Heike Fink; „Bettina”, reż. Lutz Pehner; „Thomas Brasch”, reż. Andreas Kleiner. W czwartek w Kinie Helios w „Karolinie” można zobaczyć film „Milczący las” w reżyserii Saralisy Volm.

– Nasze miasto znalazło się w dość elitarnym gronie. W Polsce impreza odby-

wa się bowiem jeszcze tylko w Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Poznaniu, Warszawie, Wrocławiu i Toruniu – wyliczał podczas inauguracji w kinie Helios konsul Niemiec w Opolu Peter Herr.

Przy wsparciu konsulatu organizatorami Tygodnia są

Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej (BJDM), Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz Stowarzyszenie Opolskie Lamy. Niemieckie filmy pokazywano częściowo w „Heliosie” w CH „Karolinka”. Częściowo w Kinie Meduza w oryginalnej wersji językowej

z napisami w języku polskim i ukraińskim.

– Zapraszamy tym chętniej, iż wstęp jest darmowy – mówił podczas uroczystego rozpoczęcia Rafał Mościcki ze Stowarzyszenia Opolskie Lamy. – Nie byłoby możliwości oglądania tych produkcji gdyby nie BJDM. Odkąd tak prężnie działają w Opolu to i więcej filmów zza zachodniej granicy jest u nas. Wybrane tytuły będą dostępne od 3 do 9 lutego w wersji online na wirtualnej sali Kina Meduza.

– Bardzo się cieszę, że po dwóch latach przerwy spowodowanej pandemią możemy się znowu spotkać w sali kinowej i wspólnie delektować niemieckim kinem – podkreśla Andrea Polański, liderka BJDM.

ŁUKASZ BALIŃSKI

Odra partnerem Miro Deutsche Fussballschule

Niemieckojęzyczna Szkoła Piłkarska zawarła umowę z OKS Odra Opole S.A. Podpisy pod umową złożyli prezes Odry Tomasz Lisiński oraz przewodniczący TSKN Rafał Bartek.

Umowa partnerska obejmuje m.in.: ścisłą współpracę w zakresie szkolenia sportowego młodzieży, wspólny udział w konferencjach szkoleniowych, przeprowadzanie wspólnych zajęć treningowych oraz stażów trenerskich, a także organizację wspólnych imprez sportowych.

– Odra Opole jest największym klubem piłkar-

Partnerska umowa obejmuje m.in. współpracę w zakresie szkolenia młodzieży.

skim w województwie opolskim o niezwykle bogatej historii. Ostatnie lata pokazują wyraźnie, iż praca z dziećmi i młodzieżą staje się ich priorytetem – mówi

Joanna Hassa, rzeczniczka prasowa TSKN. – Podpisanie porozumienia z OKS Odra Opole to kolejny ważny krok w rozwoju Miro Deutsche Fussballschule.

Niemieckojęzyczna Szkoła Piłkarska to sztan-dardowy projekt TSKN. Od 2015 roku powołano w sumie 11 oddziałów szkoły z czego jeden funkcjonuje w wo-

jewództwie śląskim. Łącznie w 28 grupach treningowych ćwiczy 435 dzieci.

Szkołę patronuje Miroslav Klose, były piłkarz reprezentacji Niemiec, mistrz świata z 2014 roku, urodzony w Opolu syn piłkarza Odry Józefa Klose i Barbary Jeż, 45-krotnej reprezentantce Polski piłce ręcznej, zawodniczki Odry Opole i Otmętu Krapkowice.

Działanie Miro Deutsche Fussballschule wyróżnia to, że dzieci nie tylko zdobywają tam szlify piłkarskie pod okiem profesjonalnych trenerów, ale również uczą się języka niemieckiego poprzez sport.

Sławni Ślązacy trafili na karty kalendarza

Jak co roku oryginalny kalendarz ścienny przygotował Związek Śląskich Rolników. Dwujęzyczne wydawnictwo nosi tytuł „Ślązacy znani i nieznani” (Bekannte und unbekannte SchlesierInnen).

Na tytułowej stronie umieszczono dwanaście postaci – pięć kobiet i siedmiu mężczyzn. Każdy miesiąc z zdobi portret jednej z nich.

„Patronką” stycznia jest Maria Cunitz, wybitna astro-

nomka nazywana „Kopernikiem w spódnicy” związana m. in. ze Świdnicą i Bieczyną. Luty poświęcony został Josephowi von Eichendorffowi. Postać Jan Dzierżona, prekursora nowoczesnego pszczelarstwa ilustruje stronę marcową, a Elisabeth Grabowski, badaczka śląskiego folkloru kwietniową.

Następne miesiące ilustrują kolejni wybitni Ślązacy: Wilhelm Ferdinand Elsner, rolnik i prawnik;

działacz społeczny z Jemielnicy Marek Prawy; XVII-wieczna akuszerka Justina Siegmundin, działacz społeczny Jan Strzoda, ogrodnik i ekonomista Gustav Stoll, bł. Maria Luiza Merkert, założycielka Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety; ojciec śląskiego pożarnictwa Johannes Hellman oraz św. Jacek z Kamienia Śląskiego, dominikanin, patron Śląska.

Zgodnie z tradycją w kalendarzu zaznaczono

fazy księżyca, a wszystkie nazwy świąt zostały podane po polsku i po niemiecku. Publikację dofinansował Konsulat Republiki Federalnej Niemiec w Opolu.

Autorką koncepcji kalendarza jest pani Klaudia Kluczniok, ilustracje wykonał opolski artysta Andrzej Sznejweis. Autorem projektu graficznego jest Marek Krajewski.

Fot. Związek Śląskich Rolników

HEIMAT

MAŁA OJCZYŻNA

Dodatek finansowany ze środków Mniejszości Niemieckiej będących w dyspozycji Fundacji Rozwoju Śląska pochodzących z wcześniejszych dotacji Rządu Niemieckiego.

Diese Beilage wurde finanziert aus Mitteln der Deutschen Minderheit, die der Stiftung für die Entwicklung Schlesiens zur Verfügung stehen und aus den früheren Zuwendungen der deutschen Regierung stammen.

